

УДК 636.084

Л.П. ПОНЬКО*

Інститут розведення і генетики тварин УААН

ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Наведено результати досліджень з вивчення продуктивних якостей дійних корів української чорно-рябої молочної породи.

Порода, лактація, надій, молочний жир

Розробка нових прогресивних технологій у тваринництві, створення високопродуктивних ліній, типів і порід худоби в основному зумовлюється соціально-економічними умовами розвитку суспільства, рівнем фундаментальних теоретичних знань, успіхами галузевої науки й ефективністю використання досягнень науки у виробництві [1].

Стабілізація і поступове нарощування обсягів виробництва молока та м'яса має вирішальне значення для успішного розв'язання багатьох соціальних і економічних проблем [2, 3].

Дослідження молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи за певних кормових умов мають важливе теоретичне і практичне значення.

Матеріал і методика досліджень. З метою порівняльної оцінки продуктивних якостей корів української чорно-рябої молочної породи в умовах дослідного господарства "Пасічна" Старосинявського району Хмельницької області було класифіковано стадо тварин за 1991–2006 рр. за сімома завершеними лактаціями. При цьому вивчали живу масу корів, тривалість лактації, надій за повну лактацію та за 305 днів лактації, жирність молока і вихід молочного жиру, а також тривалість

* Науковий керівник — доктор сільськогосподарських наук, професор Й.З. Сірацький.

© Л.П. Понько, 2008

Розведення і генетика тварин. 2008. Вип. 42.

сервіс-періоду й міжотельного періоду за загальноприйнятими у зоотехнії методиками [4].

Для характеристики технологічних якостей корів проведено обстеження промірів вимені, а також надій за добу, удій передньої чверті вимені, тривалість та швидкість доїння й індекс вимені.

Результати досліджень. Аналізуючи живу масу корів дослідного господарства "Пасічна", слід зазначити, що у першу лактацію вона становила 505,9 кг, після чого до третьої лактації підвищилася до 525,1 кг по стаду, а через рік — знизилася до 513,3 кг за рівномірного поступового зростання надою за повну лактацію від 4702 до 5182 кг (табл. 1).

1. Динаміка продуктивності дійних корів господарства

Показник	Жива маса тварин, кг	Тривалість лактації, дні	Надій за повну лактацію, кг	Надій за 305 днів лактації, кг	Вміст жиру в молоці, %	Вихід молочного жиру, кг	Тривалість сервіс-періоду, дні
Перша лактація							
M±m	505,9±1,05	340,9±2,20	4702±34,4	4242±23,0	3,7±0,00	158,4±0,88	146,8±4,45
Cv, %	7,0	21,9	24,8	18,4	3,3	18,9	102,4
Друга лактація							
M±m	519,3±1,19	319,9±2,71	4884±43,1	4735±32,1	3,8±0,03	178,2±1,80	135,8±3,31
Cv, %	6,9	25,3	26,4	20,3	26,8	30,1	71,8
Третя лактація							
M±m	525,1±1,63	319,1±3,22	5087±102	4937±83,2	3,7±0,00	183,5±3,19	138,0±4,10
Cv, %	7,8	25,2	50,3	42,1	3,1	43,3	71,6
Четверта лактація							
M±m	513,3±2,05	323,2±3,65	5182±65,5	4929±48,6	3,7±0,01	184,3±1,87	132,5±4,98
Cv, %	7,5	20,8	23,3	18,2	2,8	18,7	72,9
П'ята лактація							
M±m	521,0±2,93	330,7±4,45	5156±78,2	4816±65,7	3,8±0,02	180,9±3,06	150,4±7,51
Cv, %	8,2	18,8	21,2	19,0	6,2	23,5	72,9
Шоста лактація							
M±m	530,9±4,01	331,2±6,40	5234±110	4868±84,8	3,8±0,01	183,0±3,21	138,8±9,28
Cv, %	8,0	20,0	21,8	18,0	2,9	18,1	73,0
Сьома лактація							
M±m	549,4±7,22	329,4±13,1	5086±192	4777±137	3,8±0,02	180,4±5,27	154,0±19,0
Cv, %	9,3	26,5	25,1	19,1	3,0	19,4	95,4

За п'яту—сьому лактації жива маса корів знову пропорційно зростала і сягала 521,0–549,4 кг. Завдяки коливанням тривалості лактації, яка найбільшою була у первісток (340,9 дня), а найменшою (319,1 дня) — третя лактація, надій за 305 днів до третьої лактації пропорційно зростав, після чого незначно коливався — від 4816 до 4929 кг на одну корову в межах наступних лактацій.

Вміст жиру в молоці у середньому по стаду коливався незначно і практично не залежав від лактації, а був на рівні 3,7–3,8%, проте вихід молочного жиру до четвертої лактації підвищувався від 158,4 до 184,3 кг. Щодо тривалості сервіс-періоду, то він був на рівні 132,5–154,0 днів без чіткої закономірності у різниці між лактаціями корів.

Згідно з даними табл. 2 обхват вимені корів у середньому по стаду становив 131,7 см за коефіцієнта варіації на рівні 5,5% при його довжині 40,8 см, а ширині — 31,9 см.

2. Технологічні показники вимені корів

Показник	M±m	Cv, %
Обхват вимені, см	131,7±0,35	5,5
Довжина вимені, см	40,8±0,18	9,3
Ширина вимені, см	31,9±0,13	8,7
Відстань до підлоги, см	59,6±0,18	6,3
Довжина передніх дійок, см	5,8±0,03	9,0
Довжина задніх дійок, см	5,4±0,02	8,8
Діаметр передніх дійок, см	2,4±0,01	11,7
Діаметр задніх дійок, см	2,2±0,01	12,1
Глибина вимені, см	28,2±0,11	8,4
Надій за добу, кг	22,4±0,20	18,4
Удій передньої чверті, кг	10,1±0,11	21,7
Тривалість доїння, хв	11,7±0,09	15,7
Швидкість доїння, кг/хв	1,9±0,01	9,8
Індекс вимені, %	44,8±0,13	6,2

Довжина передніх дійок сягала 5,8 см, а задніх — на 0,4 см менше, що відповідає характеристиці корів української чорно-рябої молочної породи. При надої за добу 22,4 кг удій передньої чверті

вимені становив 10,1 кг. Індекс вимені при цьому був на рівні 44,8% при швидкості доїння 1,9 кг/хв та його тривалості 11,7 хв.

Висновки та перспективи досліджень. Аналіз продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи показав, що найвищу живу масу вони мали на сьомій лактації за найвищого надою за повну лактацію на рівні 5234 кг і виходу молочного жиру за шосту лактацію 183,0 кг.

У подальшому планується вивчити вплив ліній та родин на молочну продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи.

1. *Генетико-популяційні процеси при розведенні тварин / І.П. Петренко, М.В. Зубець, Д.Т. Вінничук та ін. — К.: Аграрна наука, 1997. — 203 с.*

2. *Вінничук Д.Т., Пабат В.О.* Обґрунтування системи селекції в товарних стадах голштинізованої молочної худоби: Метод. реком. — К.: Нива, 1996. — 28 с.

3. *Рубан Ю.Д.* Отечественные и мировые ресурсы пород животных и их использование в Украине // Вісн. аграр. науки. — 1993. — № 12. — С.82–90.

4. *Овсянников А.И.* Основы опытного дела в животноводстве. — М.: Колос, 1976. — 304 с.

ПРОДУКТИВНЫЕ КАЧЕСТВА КОРОВ УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ. Понько Л.П.

Приведены результаты исследований по изучению продуктивных качеств дойных коров украинской черно-пестрой молочной породы.

Порода, лактация, удой, молочный жир

PRODUCTIVE QUALITIES OF COWS OF THE UKRAINIAN BLACKLY-PIED SUCKLING BREED. Pon'ko L.P.

The results of researches are resulted on the study of productive qualities of milch cows of the Ukrainian blackly-pied suckling breed.

Breed, lactation, yield of milk, suckling fat